

П. П. Ротач, О. П. Ротач

Пеньковський Лев Минович

ПЕНЬКОВСЬКИЙ Лев Минович (псевдонім — Ирский; 31. 01(12. 02). 1894, м. Кременчук, нині Полтавської обл. — 26. 07. 1971, Москва) — поет, перекладач. Після закінчення Кременчуцького реального училища працював у банку. 1914—17 жив у Катеринославі (нині Дніпро), на початку 1920-х рр. — у Києві, від 1922 — у Москві. До 1928 служив у різних установах. Працював також радіореporterом, театральним рецензентом тощо. Друкувати вірші почав у кременчуцьких газетах у шкільному віці (бл. 1911), пізніше зрідка вміщував свої твори у катеринославській періодиці. Кілька поезій опублікував у петроградському журналі «Родина», серед них і вірш «Мы только знакомы, как странно...» (1924), що став відомим романсом (музика Б. Прозоровського). 1918 видав у Харкові поетичну збірку «В саду души». Від 1929 перекладав поетичні твори письменників СРСР та зарубіжжя. Його переклади вміщені у численних газетах, журналах, збірниках і антологіях. Найуспішнішими стали переклади національних епосів, творів сучасних радянських поетів і західно-європейської класики. П. вперше відкрив для читача поетичні скарби радянського Сходу. Йому належать переклади киргизького героїчного епосу «Манас» (глава «Чубак и Алмамбет», Москва, 1939; 1946; 1960), узбецьких епосів «Алпамыш» (за варіантом Ф. Юлдашогли, Москва, 1949; Ташкент, 1949; 1974; Ленинград, 1982) та «Арзыгуль» (спільно з [Р. Мораном](#), 1960), казахських поем «Эр-Таргин», «Эр-Саин» та «Кыз-Жибек» (1958; Москва, 1975), поеми «Фархад и Ширин» А. Навої (виходила друком у Ташкенті й Москві 1943, 1946, 1948, 1956, 1957), лірики З.-М. Бабура (Ташкент, 1943; Москва, 1957), поеми «Комде и Модан» таджицького поета М.-А. Беділя (Сталинабад, 1949; Москва, 1955; 1957; 1975), уривків із поеми «Шах-Намэ» Фірдоусі (1957). До ювілейних (1939) видань творів Т. Шевченка адаптував російською мовою його поему «Мар'яна-черниця» та вірші «То так і я тепер пишу», «Буває,

в неволі іноді згадаю», «Подражаніє Едуарду Сові», «Подражаніє 11 псалму» (також уміщені в російському перекладі у 5-томному зібранні творів Т. Шевченка, К., 1948—49). У московському виданні 1972 опубліковані «То так і я тепер пишу» та «Буває, в неволі іноді згадаю» в перекладі П. Із західної поетичної класики перекладав Г. Гайне (вірші, поеми «Германия» і «Атта Троль» — 1934, 1936, 1937), П. Беранже (1936), Й.-В. Гете («Рейнеке-Лис», 1950; Москва, 1957), В. Гюґо (1953—56). Високу оцінку критики отримав переклад сатир німецького класика-гуманіста 15 ст. С. Бранта «Корабль дураков» (Москва, 1965; 1984). В останні роки життя перекладав російською мовою вірші єврейського поета 11—12 ст. Іегуди Талеві, що вперше побачили світ в Ізраїлі (збірка «Сердце мое на Востоке», 1976). Кращі переклади П. увійшли до збірки «Избранные стихотворные переводы» (Москва, 1959). У Ташкенті 1960 видрукована книга його перекладів з узбецької мови «Сквозь века и годы», а 1979 — збірка «Караван» (укладач І. Пеньковська-Адамова).

Рекомендована література

1. Тарковский А. Высокое искусство // Литературная газета. 1960, 6 окт.;
2. Фрадкин И. Искусство перевода // Вопросы литературы. 1961. № 5;
3. Дейч А. Ученые и волшебники // Литературная Россия. 1966, 25 февр.; Л. М. Пеньковский: [Некролог] // Литературная газета. 1971, 4 авг.

Бібліографічний опис:

Пеньковський Лев Минович / П. П. Ротач, О. П. Ротач // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880385>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).